

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ**

Спеціальність: **ІЗ «Педіатрія»**
Освітньо-професійна програма: **Педіатрія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 21**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **III (осінній), IV (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3,0 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК-6 Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки, ОК-9 Біоорганічна хімія, ОК-17 Фізіологія з особливостями дитячого віку, ОК-18 Біологічна хімія, ОК-27 Патолофізіологія з особливостями дитячого віку**

Кафедра/підрозділ: **кафедра гігієни та екології**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: доц. **Літовченко Олена Леонідівна**,

email: ol.litovchenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Moodle: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=167>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вивчення освітнього компонента «Охорона праці в галузі» спрямоване на ознайомлення здобувачів освіти з особливостями праці медичних працівників в сучасних умовах шкідливої та небезпечної дії чинників виробничого середовища в закладах охорони здоров'я (далі - ЗОЗ), наслідками їх впливу на фізіологічний стан організму працюючої людини та її загальну працездатність.

Праця медичних працівників належить до найскладніших, найнапруженіших та високо відповідальних видів діяльності, що в свою чергу вимагає знань з заходів захисту і збереження життя працюючих на кожному робочому місці. Особлива увага приділяється вивченню превентивних заходів по недопущенню розвитку професійної захворюваності, а також суттєвому зниженню професійно-обумовленої захворюваності серед медичних працівників. Окрема увага приділяється вивченню системних заходів по недопущенню нещасних випадків при виконанні своїх професійних обов'язків, та зменшенню кількості випадків «професійного вигорання» серед медичних працівників.

МЕТА КУРСУ: здобувачі освіти навчатися аналізувати повний комплекс шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища на робочих місцях в закладах охорони здоров'я, а також оволодіють системою заходів захисту і збереження життя та здоров'я медичних працівників.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників;
- вміння майбутнього фахівця забезпечити збереження життя, здоров'я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, виховання морально-етичних цінностей, спрямованих

на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо-обумовлених захворювань.

- здатність майбутнього фахівця інтегрувати знання та розв'язувати складні спеціалізовані задачі в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності в мультидисциплінарному контексті на основі концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у галузі охорони здоров'я, із здатністю зрозумілого і аргументованого донесення висновків до фахівців і нефахівців;
- здатність майбутнього фахівця до оригінального мислення, продовження самонавчання з питань охорони праці та інтеграція отриманих знань в майбутню фахову практику за спеціальністю;
- завдяки отриманим знанням з охорони праці в медичній галузі, створення засад для наступного вивчення клінічних і гігієнічних дисциплін згідно діючої освітньо-професійної програми.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 годин):

1. Правові та організаційні основи охорони праці.
2. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці.
3. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.
4. Основи виробничої безпеки в медичних установах.
5. Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника.

Перелік тем практичних занять (20 годин):

1. Практичне використання законодавчих і нормативних документів у сфері охорони праці.
2. Організація системи охорони праці в закладах охорони здоров'я.
3. Фізіологічне обґрунтування режимів праці та відпочинку для збереження здоров'я працюючих
4. Виявлення та оцінка професійних шкідливостей на робочому місці медичного працівника.
5. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників.
6. Нещасні випадки та аварії в закладах охорони здоров'я, їх розслідування та облік.
7. Практичні вимоги до планування і облаштування робочих місць у медичних закладах для запобігання професійним ризикам
8. Організація пожежної та електричної безпеки в медичних закладах.
9. Техніка безпеки при контакті з біологічними чинниками. Порядок реагування на виробничу аварію.
10. Охорона праці в окремих структурних підрозділах закладів охорони здоров'я.

Перелік тем для самостійної роботи здобувачів освіти (60 годин)

1. Основи державного та міжнародного законодавства з охорони праці.
2. Організація системи охорони праці в закладах вищої медичної освіти.
3. Вплив фізичного та психоемоційного навантаження на працездатність медичного персоналу.
4. Класифікація шкідливих і небезпечних виробничих факторів у діяльності медпрацівників.
5. Атестація робочих місць.
6. Нещасні випадки та аварії в закладах охорони здоров'я, їх розслідування та облік.
7. Гігієна та охорона праці в медичних закладах.
8. Основи виробничої безпеки медичних працівників.
9. Класифікація небезпечних інфекційних захворювань, пов'язаних із професійною діяльністю медичних працівників, та їх етіологічні особливості.

10. Охорона праці в окремих структурних підрозділах закладів охорони здоров'я.

Самостійна робота здобувачів (СРЗ) спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяє формуванню професійних компетентностей. Результати СРЗ підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, презентаційно-довідна діяльність

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ», затвердженою наказом ХНМУ за №181 від 21.08.2021 (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал АСУ ХНМУ. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль поточної навчальної діяльності (ПНД) виконується за семестр на останньому занятті. В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Додатку 2 інструкції з оцінювання (див. вище наказ ХНМУ №181 від 21.08.2021.)

Оцінка з дисципліни (ОД). Розраховується в балах за формулою $ОД = ПНД + ІЗ$, де ПНД – значення підсумкового балу поточної навчальної діяльності (в балах); ІЗ – індивідуальної роботи здобувача в балах.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати щодня час виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин, без поважних причин, здобувач освіти може бути не допущений до заняття. пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова.

1. Охорона праці в медичній галузі: підручник / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. акад. НАМНУ О.П.Яворовського. – К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 488 с.
2. Практична охорона праці в медичній галузі : навч. посіб. / О. П. Яворовський, Ю. О. Паустовський, В. І. Зенкіна, І. В. Сергета [та ін.]. – Київ : ВСВ «Медицина», 2023. – 391 с. : іл. + 8 вкл. арк. кольор. іл. – ISBN 978-617-505-922-7.

Допоміжна:

1. Конституція України. Основний закон від 28.06.1996.
2. Кодекс законів про працю України. Закон № 322-VIII від 10.12.71.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2802-XII від 19.11.92.
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92.
5. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» № 2136-IX від 15.03.2022 р.
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
7. Постанова Кабінету Міністрів України № 337 від 17.04.2019 р. «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
8. Постанова Кабінету Міністрів України №1662 від 08.11.2000 р. «Про затвердження переліку професійних захворювань».
9. Постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 1.08.1992 р. «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці».
10. Наказ МОЗ України № 268 від 30.09.94 р. «Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я України».
11. «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджена наказом МОЗ України № 248 від 08.04.2014 р.

Зав. кафедри _____

І.В. Завгородній